

|               |                        |           |
|---------------|------------------------|-----------|
| <b>ورسا</b>   | سال هشتم               | شماره ۷۸۷ |
| <span></span> | یکشنبه ۱۳ اردیبهشت ماه | ۱۳۸۸      |
| <span></span> | برابر با ۸ جمادی الاول | ۱۴۳۰      |

| هرمزگان شناسی                             |  |                                |               |               |               |
|---|--|--------------------------------|---------------|---------------|---------------|
| <span></span>                             | <span></span>                                | <span></span>                  | <span></span> | <span></span> | <span></span> |
| <b>● مجموعه برکه های باران (بندرعباس)</b> | <b>● پل لاتیدان (جاده مسیر بندرعباس لار)</b> | <b>● پنجشنبه بازار (میناب)</b> | <span></span> | <span></span> | <span></span> |
| <b>● خانه فکری (بندرلنگه)</b>             | <b>● حمام خانی بستک ( بستک)</b>              | <b>● مسجد جامع ( بستک)</b>     | <span></span> | <span></span> | <span></span> |
| <b>● شهر باستانی حریره ( جزیره کیش)</b>   | <b>● قلعه برتغالی های (جزیره هرمز)</b>       | <b>● جنگل های حرا</b>          | <span></span> | <span></span> | <span></span> |

**● مجموعه بر که های باران (بندرعباس)**
این بنا کمرک قدیم و تاریخی شهر بندرعباس و محل تجارتخانه داخلی و خارجی بوده است و مربوط به دوره صفویه می باشد از آنجا که از معماری اروپایی آن زمان تاثیر پذیرفته به عمارت کلاسه فرنگی معروف شده است.

**● پل لاتیدان (جاده مسیر بندرعباس لار)**

قلعه هزاره تا اواخر دوره ی قاجاریه مرکز حکومت بوده است مردم بومی این قلعه را بی بی مینو می نامند و معتقدند که در روزگاران گذشته دو خواهر به نام های بی بی مینو و بی بی نازنین این قلعه را ساخته اند . گویا در گذشته دو قلعه بوده که یکی از آنها ویران شده است .

**● پنجشنبه بازار (میناب)**

این مسجد ، اولین مسجد تشیع در بندرلنگه بوده ، این مسجد در محله مساج بندرلنگه قرار دارد .از نظر زیبایی یکی از کاملترین مساجد بندرلنگه به شمار می رود . محراب مسجد حاجی خداداد ، دارای تزئینات گچیری ارزنده ای است و قدمت آن به دوره زندیه می رسد .

از دیگر مساجد و حسینیه های با ارزش تاریخی بندرلنگه می توان به مسجد شیخی ، مسجد غیاث ، مسجد سلطان العلماء ، حسینیه بنگلی و حسینیه صفغفری اشاره کرد .

**● خانه فکری (بندرلنگه)**

این بنای دوره صفویه در بخش شرق میدان آزادی بستک ، واقع در ۱۷۴ کیلومتری شمال غربی بندرلنگه قرار دارد. این بنا به صورت دو ایوان با حجره های در طرفین و دو اوصطیل در ضلع شرقی و غربی ساخته شده است.

**● حمام خانی بستک ( بستک)**
شامل سه بازار است که قدمت آن به دوره قاجاریه می‌رسد. این بنا در سال ۱۲۹۵ ه‍. ق به همت استاد عبدالله مینابی

شاگردان تعمیرگاه وارنه اولین مکانبیین های اتومبیل در ایران بودند .این اتومبیل همان اتومبیلی است که محمد علی شاه در تاریخ جمعه ۲۵مهرم ۱۲۴۶قمری مطابق ۲۸فوریه ۱۹۰۸میلادی برابر ۱۴با اسفند ۱۲۸۶ شمسی دستور داد حاضر کنند تا برای گردش به دوشان تپه فرج آباد رود ولی در موقع سوار شدن ناخودآگاه به کالسکه ای که پشت سر اتومبیل بود سوار شد ودر خیابان پست خانه (اکباتان فعلی) اول سه راه تخت بربریا به سه اتومبیل بمب پرتاب کردند وبه اتومبیل آسیبی مختصر رسید ودو راس از اسبهای سواران همراه شاه سقط شدند . این اتومبیل آلمانی زرد و رنگی بسیار چشم نوار داشت وتمام تهرانیان شیفته تماشای آن بودند . برای نگارنده واقعه ای فراموش ناشدنی پیش آمد که اینک شرح می دهیم : یک روز عصر به اتفاق آقای هاوک وشونمان وآن افسر تازه وارد با اتومبیل به باغ سفارت آلمان درشمیران رفتیم وچون جاده شمیران خاک بود بیش از ۲۰ دقیقه طی طریق نکردیم دیگر من از ماموریت آقای جدید الورود اطلاعی حاصل نکردم ونفهمیدم غرض از رفتن به سفارت آلمان درشمیران صرفا گردش بود یا اینکه مقصود ومنظور دیگری هم داشتند و این افسر گرچه متحد الشكل به تن نداشت ولی از برخورد آقایان شونمان وهاوک معلوم بود افسری ارشد با درجه عالی است ودوسه روز بیشتر در تهران توقف نکرد واز راه همدان وکرمانشاهان مراجعت کرد . سه شنبه ۱۶ ذیحجه ۱۳۳۳ قمری = ۲۰آبان ۱۲۹۴شمسی =۱۲۶اکتبر ۱۹۱۵میلادی

عبدالله افندی وزیر مختار عثمانی برای دربار افغانستان وارد تهران اسرونوشت شوم این شخص محترم را که با چه خدعه وپیرنگی عمل انگلیس او را در تهران ربودند ودر جعبه چوبین نهاده با اردوی قشون انگلیس دربیگرد فرستادند در جای خود شخ داده ام (

در ماه ذیحجه ۱۳۳۳ تبلیغات علیه دول روس وانگلیس به حد اعلای خود رسید ودر محافل طبقات بالا وپایندگان مجلس وجوانان تحصیل کرده سخن ازطرفداری آلمان بود ، حتی انتشاراتی در شهر تهران تشیقه می شد مبنی بر اینکه ،

حزیره کیش از سال ۳۶۷ تا ۹۱۲ هجری قمری بوده است . دوره مادها می رسد .
**شهر باستانی حریره ( جزیره کیش)**
در شمال جزیره کیش ، آثار ی دیده می شود که یادگاری از شهر باستانی ، حریره است . زمان رونق یا دوران طلایی شهر حریره کیش از سال ۳۶۷ تا ۹۱۲ هجری قمری بوده است . دوره مادها می رسد .

**شهر باستانی حریره (جزیره کیش)**
در شمال جزیره کیش ، آثار ی دیده می شود که یادگاری از شهر باستانی ، حریره است . زمان رونق یا دوران طلایی شهر حریره ، براساس نتایج کاوشهای باستان شناسی انجام شده، از مجموعه ساحلی و خانه اعیانی ، حمام ، مسجد و قنات های قدیمی تشکیل یافته است و این محوطه به شماره ۱۸۸۶ به ثبت آثار ملی ایران رسیده است .

**● قلعه بر تقالی های (جزیره هرمز)**

قدمت این قلعه را از روی سفال های بدست آمده می توان به قرون میانه اسلامی نسبت داد . این قلعه بر روی تپه ای مرتفع قرار دارد و احتمالاً در زمان ساخت جنبه نظامی داشته است .

**جنگل های حرا (جزیره قشم، بندرپل و بندرخمیر)**
شهر بندرکنگ را می توان شهر دریانوردان و لنج سازان نامید . هنوز بسیاری از استادکاران لنج ساز در این منطقه به ساخت و ساز لنج های عظیم مشغولند . این لنج ها به بسیاری از کشورهای حاشیه خلیج فارس و کشورهای آفریقایی رفتو آمد دارند .

رفتم قبلا به همکاران قضائی من گفته بود.(رونوشت ابلاغ یک مستنطق سوار کار قابل بنام کحال زاده رسیده است وقتی من وارد همدان شدم با کمال تعجب دیدم کلیه قضات از سوارکاری من صحبت می کنند .

باری ماه اکتبر به سر رسید وماه نوامبر شروع شد .ماهی که بزرگترین اتفاق سیاسی یعنی مهاجرت در آن پیش آمد وجمع زیادی از رجال ، وکلای مجلس ، روزنامه نگاران واشخاصی که از ورود قوای روسی به تهران بجم داشتند از تهران حرکت و به قم رفتند در اس این عده سفیر آلمان وکلیه اعضای سفارت واداره آتاشه میلیتری بود.اغلب محترمین شهر با کاریهای کوچک وبزرگ به راه افتادند بودند.

عموم مردم از اینکه قوای روسی از قزوین حرکت کرده به طرف تهران می آید دچار ترس شده بودند چون رفتار گذشته روس را با ایران به خاطر داشتند به توپ بستن حرم حضرت رضا(ع) کنتنل لهی للاسلام ودیگرآزادبخوانان در تبریز، قرار داد ترکمان جای وبلاخره قرارداد ۱۹۰۷راجح به تقسیم ایران که به موجب آن قسمت شمالی ایران را منطقه نفوذ ساخته بودند می دیدند .دولت انگلستان نیز کاراا ایران را تحت فشار قرار داده تا با مناطق نفوذ موافقت نماید اکنون هم بیم آن را دارد که ایران با آلمان قرار دادی بر علیه روس وانگلیس منعقد نماید وعلیه متفقین وارد جنگ شود .

البته از چندی پیش به این طرف سفیر آلمان پرنس هینریش رویس سی ویکم با آقای مستوفی الممالک رئیس الوزرا مذاکرات مفصلی درموضوع قرارداد سری بین ایران و آلمان کرده بود ومجلس شورای ملی ورجال ملی نیز با عقد قرارداد موافق بودند ولی عقیده داشتند تا قوای آلمان به سرحداث ایران نرسیده اسلحه کافی برای ایجاد یک قشون منظم به ایران وارده نشده بهتر است

ایران حفظ بی طرفی را بنماید .

در یک چنین وضعی قوای روس از قزوین به تهران حرکت کرد وکلای مجلس شورای ملی وملیون عموما به دولت مستوفی الممالک فشار آوردند که درصورت نزدیک شدن قوای روسی پایتخت را به اصفهان ویا کرمانشاهان منتقل نماید .

**دوشنبه ۲۲ ذیحجه ۱۳۳۳ قمری = ۹ آبان ۱۲۹۴**

**شمسی =اول نوامبر ۱۹۱۵میلادی**
امروز آقای مستشارالدوله وزیرپست وتلگراف که با آلمانها روابط صمیمی داشت اظهار کرده بود ۱۵۰۰ قزاق روسی ،دراین روز به انزلی (بندرپهلوی) وارده شده اند ونیز اظهار داشته اند که از مشیرالملک وزیر مختار ایران در لندن اطلاعاتی رسیده است دثر به اینکه انگلیسها مشغول تهیه اولتیماتومی می باشند تا درموضوع اتفاق ایران وآلمانهای که آلمانها در ایران می کنند به دولت ایران بدهند .
آقای مستشارالدوله که این اطلاعات رایبه سفارت آلمان داده اضافه کرده است که درصورت وصول چنین اولتیماتومی کار مخاصمه بالا خواهد گرفت . در صورتیکه اولتیماتوم بردشود دولت باید از تهران حرکت کند و به اصفهان یاکرمانشاهان برود .

بود با عربستان انجام می شد .

در عوض کالا های هندی مر وکندر ودیگر داروهای گیاهی وطلا وانواع دیگر فراده ها به هند ارسال می شد . آن مکان مرکز داد وستد مبرواید هم بود . هر کس در اینجا حکم فرما بود به احتمال زیاد هر دو طرف تنگه را در تصرف داشت . احتمال هم باید داد که در روزگار سیادت یونانی ها کالا های هندی ، از راه زمینی نیز ، به ((امانا)) می رسیده است . استرابو (( سه بار متذکر راهی است که از بابل وشوش وپرس پولیس به (( میانه کرمانیا )) می آمده است .

هیچ گاه نمی گوید این را به سیستان منتهی می شود و پس باید احتمال داد بیشتر کاروان هائی هندی از راه جنوب سیستان می آمده اند در دوره هلنیستس راه خود را از طریق زمینی به پرسپولیس وبابل ادامه نمی داده اند بلکه همانند روزگار قرون وسطی به خلیج هرمز آمده تا بارهایشان از راه دریا حمل شوند .

این باید راه مراجعتی باشد که سفرای هیرکانیه ای به دربار ((نرو)) در روم در سال ۵۹ میلادی طی کردند تا بابلش های اشکانی روبرو نشوند و این راهی که از هرمز به سیستان می رفت بسیار کوتاه تر از راهی بود که می بایست سند و ((پالانا)) را دورزند . در جدول پیونتنگر که پاره ای از آگاهی های آمده در آن راجع به مشرق از منابع سلوکی است گفتگو از ایستگاه میان راهی به نام (( ارکیوتیس)) در جلگه جیرفت می کند . احتمالاً این همان (( کمادی)) مارکوپولو است که از خرابه های آن مهرهای یونانی به دست آمده است.

وضع سیاسی خلیج هرمز پس ازآنکه یونانیان ((بریگزه)) را تصرف کردند وپایانه هندی راه بزرگ دریائی بابل وهند را به دست گرفتند چه بوده است ? پس از آنکه سلوکیان سیستان وفارس والیما ئیس (خوزستان) و ((خرسنه)) را از دست دادند ، آمیدی که با مرگ انیتو خوس چهارم درسال ۱۶۲ به اوج خود رسید ،

دیگر نمی توانستند موقعیت خویش را در کرمانیای که اکنون از همه جا شده بود حفظ کنند .اما این ایالت تا آن جایی که می دانیم در قلمرو باکترا یا پارتیا نبود . دو سده بعد فارس بر کرمان تسط یافته بود . اما این بعد ها بود ، امیری سلوکی که در کرمان فرمانروائی می کرد بایستی هنگام فروپاشی شاهنشاهی سلوکی مانند دیگر امیران سپاه سلوکی به فکر خودش بوده اعلام استقلال کرده باشد . اما از او وبازماندگانش اثری باقی نمانده است . در سده دوم پیش از میلاد انگار کرمانیا گم شده واز صفحه جغرافیا محو شده است.

از تصادفات شگفت آور این که در موزه بریتانیا سکه ای

ناشناخته وجود دارد که سکه مسی یونانی است. نقش روی آن

دو سر به هم وصل شده است که هر دو سریند دارند. سرها متعلق

به شاه ی بایلوس نام وملکه اوست. آن سوی سکه تصویر سینه

ناو جنگی یونانی نقش شده. در لبه صاف سکه اثر نفوذ سلوکی

مشهود است. باید متعلق به یکی از دولت های جانشین سلوکی

مشرف بر دریا باشد . با نقاطی که سکه های آن جاها را

می شناسیم تطبیق نمی کند .

■ اسم بلا یوس ظاهرا مقدونی است

|          |   |
|----------|---|
| <b>۵</b> | شهر بندرکنگ را می توان شهر دریانوردان و لنج سازان نامید . هنوز بسیاری از استادکاران لنج ساز در این منطقه به ساخت و ساز لنج های عظیم مشغولند . |
|----------|---|

| مردان تاریخ   |
|---|
| <b>معروف کوخردی و ترانه هایش</b>  |
| <b>کهنه حسام حبیبی</b>  |
| <b>مقدمه:</b>   |
| <b>■</b> ترانه های `معروف کوخردی` متوسط و آمیخته با مضامین فرهنگ مردمی است که به زبان فارسی توأم با گویش محلی سروده شده است.  |
| شاید `معروف` به این بیت الفصح المتکلمین شیخ سعدی شیرازی (قرن هفتم ) عنایت داشته که فرموده است:  |
| به راه بادیه رفتن به از نشستن باطل  |
| اگر مراد نیامد به قدر وسع بگوشم   |
| و به این دلیل ، حاصل مشاهدات خود را به تناسب توان علمی برداشت ادبی خویش در قالب دو بیتی ، شروا ( ترانه)دیگر انواع شعر، بیان داشته است.  |
| (( محمد رفیع روزدرا)) فرزند احمد ، ملقب به معروف ومشهور به معروف کوخردی به سال ۱۳۱۴ خورشیدی در کوخرد متولدشد . وی از جمله شاعران محلی شهرستان بستک ، محسوب می شود که شعر ها و ترانه هایش رایه زبان فارسی وگویش بستکی – کوخردی سروده است . وی در روز هجدهم فرورداد ماه ۱۳۸۲ ، درسن ۶۸ سالگی در کوخرد ، دارفانی را وداع گفت و به جوار رحمت حق پیوست ودر زادگاهش به خاک سپرده شد. در این مقاله به معرفی وبررسی ترانه های معروف کوخردی پرداخته خواهیم شد. |
| متم کوخردی ومنزل ندارم!   |
| برای شعر خود ، هم دل ندارم !  |
| پراز برگ درختان کنارم   |
| گل افشام ولی حاصل ندارم !   |
| xxxxx   |
| من از روزی که مسکن مادرم زام  |
| به غیر از غم ندیدم خاطری شاد  |
| به عمر خود ندیدم شادکامی  |

نه در طفلی ، نه ایام جوانی کوخرد (koux –jerd)کمانجمله مناطق تاریخی شهرستان بستک ، از لحاظ میراث فرهنگی ، غنی است ؛ چرا که باتحقیقات انجام شده به ثبوت رسیده که تاریخ محلی اش اعم از شفاهی ومکتوب ، گویای دیرینگی این منطقه است .و به قبل از اسلام مربوط می گردد .

آرامگاه شیخ عبدالرحمان بزرگ برادر شیخ عبدالقادر؛ جد بزرگ مشایخ وخواین بنی عباسی بستک وملا اسماعیل ( معروف به نو کنبدان) ، آرامگاه سید مظفر وکانال آب ترنه از جمله آثار وبنیاهایی هستند که در فهرست آثار ملی به ثبت رسیده اند وده ها اثر دیگر نیز در کوخرد و اطراف واکنافش شناسایی شده اند ودر سفر ثبت شدن هستند. رئیس میراث فرهنگی بستک (در سال ۱۳۷۷) از کارشناسان میراث فرهنگی هرمزگان وکشور ، دعوت به عمل آورد تا در منطقه ، بروی مواردی گرانقدر فرهنگی ، کنکاش وتحقیقاتی علمی انجام دهند .

کارشناسان اعلام کردند که بسیاری از نقاط و آبادیهای شهرستان بستک ، سر در تاریخ کهن این سرزمین دارند. ((حمام سبیه)) در کوخرد از جمله آثار فرهنگی – تاریخی است که به دنبال وپژوشش های اشاره شده معرفی گردید. واژه ی ((سبیه))siba لغتی مغولی است که در بعضی متون ، (( سبیا )) siba هم آمده است. (( سبیه )) به معنی: دیوار دور قلعه ، دیوار دور شهر ، دیواری که از چوب وعلف و... که بر گرداگرد مکان ، دیار ، شهر و قلعه ای احداث کنند .

چپرkapar هم به همین معنی است که در زبان بستکی ، کپر kapar استعمال می شود.

در برخی از نسخ و اسناد محلی این شهر است . نام قدیم (( کوخرد)) بوده است .
عده ای از معمرین واگهان میهند که در فهرست آثار ملی که ((کوخرد)) درآغاز(( کوه خرد))یا(( کوی خرد)) یعنی محل دیدار دایانان بوده که بر اثرمژمر دورهور وگذر روزگار به (( کوخرد)) بدل شده است .

کوخرد از جمله آبادی های تاریخی وپهرونقعی است که یکی از مکان های سادات ومشایخ منطقه ، واز جمله مرحوم سید محمد سید زینل قتالی وفرزندانش یعنی آقای سید عبدالله قتالی وبرادران می باشد.ترانه های معروف کوخردی متوسط وامیخته با مضامین فرهنگ مردمی است که به زبان فارسی توأم با گویش محلی سروده شده است.شاید((معروف)) به این بیت الفصح المتکلمین شیخ سعدی شیرازی (قرن هفتم) عنایت داشته که فرموده است:

به راه بادیه رفتن به از نشستن باطل

اگر مراد نیامد به قدر وسع بگوشم

و به این دلیل ، حاصل مشاهدات خود رایه تناسب توان علمی وبرداشت ادبی خویش در قالب دوبیتی ، شروا ( ترانه) و دیگر انواع شعر، بیان داشته است.

متم کوخردی ومنزل ندارم!

پراز برگ درختان کنارم

گل افشام ولی حاصل ندارم !

xxxxx

من از روزی که مسکن مادرم زام

به غیر از غم ندیدم خاطری شاد

به عمر خود ندیدم شادکامی

نه در طفلی ، نه ایام جوانی

کوخرد (koux –jerd)کمانجمله مناطق تاریخی شهرستان

بستک ، از لحاظ میراث فرهنگی ، غنی است ؛ چرا که با

تحقیقات انجام شده به ثبوت رسیده که تاریخ محلی اش

اعم از شفاهی ومکتوب ، گویای دیرینگی این منطقه است .

و به قبل از اسلام مربوط می گردد .

آرامگاه شیخ عبدالرحمان بزرگ برادر شیخ عبدالقادر؛

جد بزرگ مشایخ وخواین بنی عباسی بستک وملا اسماعیل

( معروف به نو کنبدان) ، آرامگاه سید مظفر وکانال آب

ترنه از جمله آثار وبنیاهایی هستند که در فهرست آثار ملی

به ثبت رسیده اند وده ها اثر دیگر نیز در کوخرد و اطراف

واکنافش شناسایی شده اند ودر سفر ثبت شدن هستند.

رئیس میراث فرهنگی بستک (در سال ۱۳۷۷) از

کارشناسان میراث فرهنگی هرمزگان وکشور ، دعوت به

عمل آورد تا در منطقه ، بروی مواردی گرانقدر فرهنگی ،

کنکاش وتحقیقاتی علمی انجام دهند .

کارشناسان اعلام کردند که بسیاری از نقاط و آبادیهای

شهرستان بستک ، سر در تاریخ کهن این سرزمین

دارند. ((حمام سبیه)) در کوخرد از جمله آثار فرهنگی –

تاریخی است که به دنبال وپژوشش های اشاره شده معرفی

گردید. واژه ی ((سبیه))siba لغتی مغولی است که در

بعضی متون ، (( سبیا )) siba هم آمده است. (( سبیه ))

به معنی: دیوار دور قلعه ، دیوار دور شهر ، دیواری که از

چوب وعلف و... که بر گرداگرد مکان ، دیار ، شهر و

قلعه ای احداث کنند .

چپرkapar هم به همین معنی است که در زبان بستکی ،

کپر kapar استعمال می شود.

در برخی از نسخ و اسناد محلی این شهر است .

نام قدیم (( کوخرد)) بوده است .

عده ای از معمرین واگهان میهند که در فهرست آثار ملی

که ((کوخرد)) درآغاز(( کوه خرد))یا(( کوی خرد)) یعنی

محل دیدار دایانان بوده که بر اثرمژمر دورهور وگذر روزگار

به (( کوخرد)) بدل شده است .

کوخرد از جمله آبادی های تاریخی وپهرونقعی است که

یکی از مکان های سادات ومشایخ منطقه ، واز جمله مرحوم

سید محمد سید زینل قتالی وفرزندانش یعنی آقای

سید عبدالله قتالی وبرادران می باشد.ترانه های معروف

کوخردی متوسط وامیخته با مضامین فرهنگ مردمی است

که به زبان فارسی توأم با گویش محلی سروده شده

است.شاید((معروف)) به این بیت الفصح المتکلمین

شیخ سعدی شیرازی (قرن هفتم) عنایت داشته که فرموده

است:

به راه بادیه رفتن به از نشستن باطل

اگر مراد نیامد به قدر وسع بگوشم

و به این دلیل ، حاصل مشاهدات خود رایه تناسب توان

علمی وبرداشت ادبی خویش در قالب دوبیتی ، شروا (

ترانه) و دیگر انواع شعر، بیان داشته است.

متم کوخردی ومنزل ندارم!

پراز برگ درختان کنارم

گل افشام ولی حاصل ندارم !

xxxxx

من از روزی که مسکن مادرم زام

به غیر از غم ندیدم خاطری شاد

به عمر خود ندیدم شادکامی

نه در طفلی ، نه ایام جوانی

کوخرد (koux –jerd)کمانجمله مناطق تاریخی شهرستان

بستک ، از لحاظ میراث فرهنگی ، غنی است ؛ چرا که با

تحقیقات انجام شده به ثبوت رسیده که تاریخ محلی اش

اعم از شفاهی ومکتوب ، گویای دیرینگی این منطقه است .

و به قبل از اسلام مربوط می گردد .

آرامگاه شیخ عبدالرحمان بزرگ برادر شیخ عبدالقادر؛

جد بزرگ مشایخ وخواین بنی عباسی بستک وملا اسماعیل

( معروف به نو کنبدان) ، آرامگاه سید مظفر وکانال آب

ترنه از جمله آثار وبنیاهایی هستند که در فهرست آثار ملی

به ثبت رسیده اند وده ها اثر دیگر نیز در کوخرد و اطراف

واکنافش شناسایی شده اند ودر سفر ثبت شدن هستند.

رئیس میراث فرهنگی بستک (در سال ۱۳۷۷) از

کارشناسان میراث فرهنگی هرمزگان وکشور ، دعوت به

عمل آورد تا در منطقه ، بروی مواردی گرانقدر فرهنگی ،

کنکاش وتحقیقاتی علمی انجام دهند .

کارشناسان اعلام کردند که بسیاری از نقاط و آبادیهای

شهرستان بستک ، سر در تاریخ کهن این سرزمین

دارند. ((حمام سبیه)) در کوخرد از جمله آثار فرهنگی –

تاریخی است که به دنبال وپژوشش های اشاره شده معرفی

گردید. واژه ی ((سبیه))siba لغتی مغولی است که در

بعضی متون ، (( سبیا )) siba هم آمده است. (( سبیه ))

به معنی: دیوار دور قلعه ، دیوار دور شهر ، دیواری که از

چوب وعلف و... که بر گرداگرد مکان ، دیار ، شهر و

قلعه ای احداث کنند .

چپرkapar هم به همین معنی است که در زبان بستکی ،

کپر kapar استعمال می شود.

در برخی از نسخ و اسناد محلی این شهر است .

نام قدیم (( کوخرد)) بوده است .

عده ای از معمرین واگهان میهند که در فهرست آثار ملی

که ((کوخرد)) درآغاز(( کوه خرد))یا(( کوی خرد)) یعنی

محل دیدار دایانان بوده که بر اثرمژمر دورهور وگذر روزگار

به (( کوخرد)) بدل شده است .

کوخرد از جمله آبادی های تاریخی وپهرونقعی است که

یکی از مکان های سادات ومشایخ منطقه ، واز جمله مرحوم

سید محمد سید زینل قتالی وفرزندانش یعنی آقای

سید عبدالله قتالی وبرادران می باشد.ترانه های معروف

کوخردی متوسط وامیخته با مضامین فرهنگ مردمی است

که به زبان فارسی توأم با گویش محلی سروده شده

است.شاید((معروف)) به این بیت الفصح المتکلمین

شیخ سعدی شیرازی (قرن هفتم) عنایت داشته که فرموده

است:

به راه بادیه رفتن به از نشستن باطل

اگر مراد نیامد به قدر وسع بگوشم

و به این دلیل ، حاصل مشاهدات خود رایه تناسب توان

علمی وبرداشت ادبی خویش در قالب دوبیتی ، شروا (